

Posudek vedoucí práce

Emma Šiplová – *Matka a dcera v románu Mlčení od Teolindy Gersão*, 2023, FF UK, 46 stran

Emma Šiplová se v odevzdané bakalářské práci *Matka a dcera v románu Mlčení od Teolindy Gersão* zabývala různými odstíny vztahu mezi matkou a dcerou v románu *Mlčení* (O Silêncio) z roku 1981 od současné autorky Teolindy Gersãoové. Ve své analýze považuje románovou matku za ztělesnění portugalské ženy v době před Karafiátovou revolucí v roce 1974 a její dceru poté za ženu období demokracie, ženu svobodnou, nezávislou a emancipovanou. Proto se autorka práce v rámci představení společensko-politického kontextu vzniku díla pustila rovněž do stručné charakteristiky role žen v Portugalsku mezi 30. - 80. lety minulého století. V této kapitole, ač faktograficky přínosné, se však dopustila několika přílišných zjednodušení až zkratk a neúplných informací, což se posléze opakuje napříč textem. Např. „...její životní dílo navíc inspirovalo k vytvoření několika divadelních adaptací jejích románů, které se kromě Portugalska hrály i na jevištích v Německu a Rumunsku...“ (s. 9). Čtenář má z této věty pocit, že literární dílo Gersãoové již bylo uzavřeno, nedozví se nic o adaptacích ani o jejich předlohách. Přímo za chybu považuji uvedení letopočtu 1933 jako datum nástupu diktátora Salazara k moci na s. 10. V odstavcích věnovaných problematice volebního práva portugalských žen bych volila ještě jiný zdroj, než pouze bakalářskou práci kolegyně Dibalové z Masarykovy univerzity, byť se rovněž týká románu *Mlčení*.

Snad v souvislosti s feminismem, o který se Emma Šiplová zajímá, a to nejen z pohledu literárního, se rozhodla nepřechylovat ženská jména uvedená v práci. Proti tomu nelze nic namítat, ale o to větší pečlivost je poté třeba věnovat jejich psaní. V textu je několikrát chybně uvedené jméno literární teoretičky Carolyn Kendrickové (jako Kedrick, např. s. 11), stejně jako portugalské autorky Augustiny Bessy-Luísové (jako Bessa Luis, s. 11).

Emma Šiplová se věnovala psaní své bakalářské práce velmi intenzivně několik měsíců. Poctivě chodila na konzultace a načítala sekundární literaturu. Od poněkud radikálních feministických názorů, které ovšem Teolinda Gersãoová ve své debutové próze *Mlčení*, ani v dalších dílech, nezastává, postupně dospěla k sepsání literární analýzy hodné absolventky bakalářského studia, která ve zvolené knize řeší navíc svobodu a nesvobodu, stejně jako lásku, sexualitu a intimitu ženských postav. Za velmi zdařilou považuji zejména stěžejní pátou kapitolu práce, kde je ponechán prostor i pro vlastní interpretace, zajímavý je pohled na komunikaci obou protagonistek, v níž zjevně chybí dialog. Velmi přínosné jsou rovněž pasáže věnované pohledu na ženské tělo a vztah žen jednotlivých generací k sobě samé. U obhajoby bych ovšem poprosila bližší komentář k představě „hry“, kterou snad hraje s hlavní hrdinkou Lídií její partner, jak ilustruje věta: „Vztah mezi ním a Lídií je jakousi hrou a Lídia nehodlá hrát podle jeho pravidel.“ (s. 22).

Za poněkud rozporuplnou považuji podkapitolu 5.2.1. věnovanou možným ekofeministickým stopám v díle a ráda bych se k této problematice rovněž vrátila během obhajoby. Práce má vhodně zvolenou bibliografii adekvátního rozsahu. Poznámky pod čarou nemají jednotnou podobu a působí poněkud chaoticky. Za nedostatečné považuji neuvádění formy citací, tedy nevíme, zda jde o doslovný překlad (poté chybí alespoň fragment originálu v poznámce pod čarou), parafrázi či srovnání.

Značným problémem předložené práce je stylistika a především gramatika. Překlepy jsou výrazné napříč celým textem, chybně je na všech místech výskytu název druhé kapitoly (Role žen v Portugalsku v období 30. –80. léta 20. století), stejně jako název samotného analyzovaného díla již v abstraktu, kde je v originále uvedený jako „O Silêncio“ (s. 4). Ve větách je chybováno ve shodě podmětu s přísudkem, ve tvarech přídavných jmen a velmi často též v přivlastňovacích zájmenech (její, svůj apod.). Např. „Ve své eseji *Jedna, která se nehne bez té druhé* Luce Irigaray upozorňuje na pocit viny, který dcera nese po svém narození, kdy jí matka sice předává hlubokou mateřskou lásku, ale zároveň s tím ztrácí sama sebe, její ženskou identitu.“ (s. 25).

Navzdory mnohdy závažným výtkám považuji bakalářskou práci Emmy Šiplové po obsahové stránce za zdařilou a přínosnou. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení velmi dobře.

V Praze 20. 8. 2023

Mgr. Karolina Válková, Ph.D.